

Zpráva Oživení, o. s., o provozu protikorupční linky 199 za období duben - červen 2011

Oživení provozuje protikorupční linku od ledna 2011. Během druhých tří měsíců provozu se na operátory linky obrátilo 315 volajících, z nichž 188 (59% všech volajících) si nepřálo uvést své kontaktní údaje. Průměrně operátoři odbavili cca 6 podnětů denně, z toho jsou průměrně 2-3 podněty relevantní, jednomu až dvěma podnětům se operátoři věnují podrobněji. Kromě podnětů přijatých z protikorupční telefonní linky se právní poradna zabývala i dalšími 34 podněty týkající se korupce, tedy zejména jinými relevantními podněty získanými z médií, osobními kontakty pracovníků Oživení či emailovou komunikací s aktivními občany. Celkem bylo v období duben-červen 2011 řešeno 359 podnětů. **Ve srovnání s prvními třemi měsíci provozu linky došlo ke zdatelnému poklesu hovorů na linku o jednu třetinu, což přičítáme zejména nedůraznému zahájení kampaně až koncem sledovaného období a zacílení propagace linky na užší cílovou skupinu, tj. do nitra veřejné správy, kde klademe důraz na poskytování kvalitnějších informací ze strany whistleblowerů.** Na druhou stranu lze hodnotit, že přes výrazný pokles počtu hovorů objem práce na samotných případech narůstá. Za první tři měsíce provozu linky bylo učiněno 144 právních úkonů, zatímco za druhé tři měsíce 192 právních úkonů. Narůstá zejména počet podaných žádostí o informaci, stížností na vyřízení žádosti o informace, odvolání na odmítnutí poskytnutí informace. V druhém čtvrtletí provozu linky byly podány dvě správní žaloby a tři podněty na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Příklady vyřešených (tj. již ukončených) případů uvádíme v příloze této zprávy.

Irelevantní podnět - 204 podnětů, 58%

Ze všech zaznamenaných podnětů bylo celkem 204 podnětů (58%) zcela irrelevantních (volající si spletl telefonní číslo, volající zjevně potřebuje odbornou pomoc nikoli právního charakteru). Celých 80% těchto irrelevantních podnětů (163 podnětů) tvoří anonymní oznamovatelé a notoričtí stěžovatelé, kteří se na protikorupční linku obrací opakovaně, ačkoli ví, že s jejich problémy jim nemůžeme pomoci. Tyto podněty byly ze strany operátorů linky řešeny okamžitým odmítnutím při prvním kontaktu, popřípadě také odkazem na jiný příslušný orgán či nevládní organizaci. Schopnost operátorů rozeznat a odmítnout irrelevantní podnět se výrazně zlepšila.

Relevantní podnět - 145 podnětů, 42%

Za relevantní podnět v širším slova smyslu (145 podnětů, 42%) je považován i hovor, ve kterém volající sice není svědkem či obětí konkrétního korupčního jednání, avšak má osobní nepříznivou zkušenost s justicí, policií ČR či územní samosprávou (např. policie dle názoru volajícího neplní své zákonné povinnosti a nečiní žádné úkony směřující k zahájení trestního stíhání či potrestání pachatele, volající se marně pokouší prosadit své zájmy ve stavebním řízení, volající je frustrován z mnohaletého neúspěšného soudního sporu, volající je opakovaně odmítán a nedokáže získat informace o nakládání s majetkem obce apod.). V těchto případech je volajícímu dle konkrétní situace poskytnuto buď základní právní poradenství přímo na lince, popř. je volající operátorem odkázán na jiný kompetentní orgán. Pouze v případě, kdy z podnětu vyplývá možnost korupčního jednání, pochybné nakládání s veřejnými prostředky, popř. nestandardní postup úředníků v konkrétní věci apod., je volajícímu poskytnuto rozšířené právní poradenství.

Kancelář: Pelléova 7, 160 00 Praha 6
e-mail: oziveni@oziveni.cz
GSM: +420 608 732 091
Tel.: +420 257 531 983

Sídlo: Lublaňská 18, 120 00 Praha 2
Bank. spojení: 4053488001/5500
IČO: 6736 5353
Web: www.oziveni.cz

Oblast veřejného zájmu je u relevantních podnětů v širším slova smyslu zastoupena takto:

- Policie ČR – 39 relevantních podnětů (26,9%)
- Finance, dotace, půjčky – 13 relevantních podnětů (8,9%)
- Nakládání s majetkem - 22 relevantních podnětů (15,3%)
- Stavební řízení, územní plánování - 20 relevantních podnětů (13,8%)
- Veřejné zakázky - 19 relevantních podnětů (13,2%)
- Justice - 5 relevantních podnětů (3,4%)
- Střet zájmu - 1 relevantní podnět (0,6%)
- Jiné správní řízení - 7 relevantních podnětů (4,8%)
- Ostatní – exekuční řízení, přestupkové řízení, jiné dotazy – 19 relevantních podnětů (13,1%)

Druh poskytnutého poradenství:

Odmítnuté podněty – 218 podnětů

V rámci provozu protikorupční linky bylo zaznamenáno celkem 183 podnětů (52,4% všech podnětů), které byly operátory odmítnuty již při prvním kontaktu s klientem, a to z důvodu zcela irelevantního obsahu hovoru/emailu. Dále bylo zaznamenáno celkem 35 podnětů (10% všech podnětů), kdy klient nebyl schopen hodnověrně doložit aspekty tvrzeného závažného korupčního jednání a to ani s přiměřeným časovým odstupem a zároveň nebyl prostor pro vyřešení věci jinak např. poskytnutím základního právního poradenství či odkazem na jiný orgán. Lze tedy uzavřít, že 218 všech podnětů (62,5% všech podnětů) bylo ze strany operátorů odmítnuto a to buď ihned při prvním kontaktu anebo později pro nedoložení relevantních dokladů k tvrzené korupci.

Zpracované podněty

Zbývajících 131 podnětů bylo operátory řešeno po věcné stránce takto:

- 1) Klientovi bylo poskytnuto základní právní poradenství přímo na lince - 62 podnětů (17,7% všech podnětů)
- 2) Klientovi bylo či v současné době je poskytováno rozšířené právní poradenství zahrnující zejména prostudování poskytnutých podkladů ze strany klienta, vypracování základní právní analýzy případu a doporučení postupu v konkrétní věci - 29 podnětů (8,3% všech podnětů)
- 3) Klient byl přímo na lince odkázán na jiný orgán nebo NGO - 36 podnětů (10,3% všech podnětů)
- 4) Klient byl ke konci rozhodného období (červen 2011) vyzván k doložení relevantních dokladů ke korupci a dosud je nedoložil, avšak zatím nebyl podnět z tohoto důvodu odložen (1,2% všech podnětů)

Pracovní závěr z dosavadních zkušeností s provozem linky 199:

Na linku stále nevolá dostatečný počet lidí, o které máme největší zájem. Nejzajímavější podněty přichází jednoznačně ze zdrojů mimo linku, zejména z vlastní činnosti Oživení. Přes vytvoření propagačních bannerů na provoz linky (zaměřených zejména na cílovou skupinu úředníků veřejné

Kancelář: Pelléova 7, 160 00 Praha 6
e-mail: oziveni@oziveni.cz
GSM: +420 608 732 091
Tel.: +420 257 531 983

Sídlo: Lublaňská 18, 120 00 Praha 2
Bank. spojení: 4053488001/5500
IČO: 6736 5353
Web: www.oziveni.cz

správy na počátku měsíce června 2011), tyto do dnešního dne (21. 7. 2011) nebyly umístěny na webových stránkách veřejné správy. Propagace linky zatím spočívala ve vytištění propagačních letáčků, které byly ze strany Ministerstva vnitra distribuovány vkladem v časopisu Veřejná správa č. 13/2011, vydávaným nákladem 5.000,- kusů. Dále byly v časopise Veřejná správa uveřejněny dva články vztahující se k lince a to v čísle 10/2011 a 13/2011. Rovněž nemáme informace o tom, že by propagační leták byl rozeslán elektronicky například na adresy jednotlivých samospráv apod. Z výše uvedených důvodů zůstává typickým volajícím na linku zejména osoba neúspěšná ve vlastním soudním / správním řízení, ve kterém postupuje neodborně a zčásti i proto se jí nedaří dosáhnout svého cíle, jediným možným vysvětlením je samozřejmě korupce. Druhou skupinou jsou lidé, kteří mají pocit, že máme nějaké mimořádné pravomoci (například nahlížet třetím osobám do účetnictví, vyměnit úředníka, vyměnit soudkyni atd.) Když zjistí, že takové pravomoci nemáme, pak ztratí zájem a zavěsí.

Doufáme proto, že dosud řádně nerozjetá kampaň vytvořená ve spolupráci s MV, která má být zacílená dovnitř veřejné správy, podstatně rozšíří okruh volajících na linku 199 o více skutečně relevantních podnětů od osob, které zároveň disponují důkazními materiály. Do budoucnosti proto navrhuje přenechat více aktivity při propagaci linky v kompetenci provozovatele linky, který bude mít pro tyto účely vytvořený samostatný rozpočet.

Za Oživení, o. s., 21. 7. 2011 zpracovala

Petra Bielinová
vedoucí právní poradny Oživení, o.s.
petra.bielinova@oziveni.cz

Kancelář: Pelléova 7, 160 00 Praha 6
e-mail: oziveni@oziveni.cz
GSM: +420 608 732 091
Tel.: +420 257 531 983

Sídlo: Lublaňská 18, 120 00 Praha 2
Bank. spojení: 4053488001/5500
IČO: 6736 5353
Web: www.oziveni.cz

Příloha č. 1:

Příklady vyřešených případů:

Volající upozornil na nezákonný postup obce při pronájmu části školní budovy. Rada obce rozhodla o pronájmu, aniž by před tím došlo k zveřejnění záměru obce nemovitost pronajmout. Samotná nájemní smlouva byla pro obec velmi nevýhodná (například nájemní vztah měl být uzavřen na dobu 50 let, smlouva byla prakticky nevypověditelná apod.). Volající byl poskytnut právní rozbor situace, byl podán podnět na kontrolní orgán obce a podnět na kontrolu výkonu samostatné působnosti obce u MV. Na základě těchto aktivit obec změnila podmínky nájemní smlouvy.

Dodavatel upozornil na veřejnou zakázku na technologické zařízení do prádelny. Jednalo se o diskriminačně stanovená kvalifikační kritéria. Volajícímu bylo poskytnuto právní poradenství k podání námitek. Na základě těchto námitek byla vypsána veřejná zakázka zrušena a posléze vypsána znova, již bez diskriminačních kritérií.

Aktivní občan upozornil na skutečnost, že Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových prodává pozemky v Liboci za velmi nízkou kupní cenu. Prověřováním podnětu bylo zjištěno, že se jedná o pozemky určené k postavení rychlodráhy na trase Praha – letiště Ruzyně – Kladno. Tuto Buštěhradskou rychlodráhu bude v budoucnosti stavět Správa železniční dopravní cesty, státní organizace. Oba úřady (ÚZSVM, SŽDC) byly upozorněny na skutečnost, že se nejedná o trvale nepotřebný majetek a že pozemky proto nelze prodat. Na základě podnětu byl zahájen převod pozemků do správy SŽDC.

Aktivní občan upozornil na skutečnost, že Ing. Karel Březina je v obchodním rejstříku zapsán jako statutární orgán několika obchodních společností, přestože nesplňuje podmínky pro výkon funkce statutárního orgánu. Při prověřování podnětu bylo zjištěno, že Ing. Březina za výkon těchto funkcí pobírá odměnu. Na základě našeho podnětu byl Ing. Karel Březina Městským soudem v Praze vyškrtnut ze statutárního orgánu u jedné ze společností, druhá společnost změnila své statutární orgány sama a Ing. Březina zde již nepůsobí. V současné době vyvíjíme tlak na obch. společnosti a jejich statutární orgány, aby po Ing. Březinovi vymáhali vydání bezdůvodného obohacení a sice neoprávněně vyplacené odměny za výkon funkce statutárního orgánu.

Kancelář: Pelléova 7, 160 00 Praha 6
e-mail: oziveni@oziveni.cz
GSM: +420 608 732 091
Tel.: +420 257 531 983

Sídlo: Lublaňská 18, 120 00 Praha 2
Bank. spojení: 4053488001/5500
IČO: 6736 5353
Web: www.oziveni.cz